

ÉLELMISZEREK JELÖLÉSE ÁLLÍTÁSOK 2011

Dr. Horacsek Márta
OÉTI

JOGRENDSZER az EU-ban

Rendeletek

Elfogadás után az összes tagállamban azonos módon lép életbe/fordítás

PL: Állításokról, Dúsított élelmiszerekről szóló rendelet
Nemzeti szinten csak végrehajtási szabályok

Irányelvek

Elfogadás után a tagállamok jogrendszerébe épül be

PL: étrend-kiegészítők, élelmiszerek jelölése, különleges tápl. célú élelmiszerek
MÉ előírások

Útmutatók

Erkölcsei útmutatás, etikai, viselkedési kódex, de nem kemény jogi eszköz

Feltehetően ilyen lesz toleranciák

ÉLELMISZEREK JELÖLÉSE (MOST)

Általános szabályok Irányelv 2000/13/EK

- 19/2004. (II.26.) FVM-ESZCSM-GKM rendelet

Termék-specifikus szabályok

- Étrend-kiegészítők, Különleges tápl. célú élelmiszerek, Gyümölcslé, Csokoládé, stb.

Téma-specifikus szabályok

- Adalékanyagok, Állítások, stb.

FOGYASZTÓK ÉLELMISZEREKKEL KAPCSOLATOS TÁJÉKOZTATÁSÁRÓL SZÓLÓ EP. TANÁCSI RENDELET

Mitől más az eddigitől?

- Rendelet
- Vonatkozik
  - valamennyi **élelmiszer-vállalkozóra**, amennyiben tevékenységük összefügg a fogyasztók tájékoztatásával
  - valamennyi élelmiszerre (nem csomagolt, közétkeztetés, vendéglátás által felkínáltra)

Mitől más az eddigitől?

- **Fogalom-meghatározások** (összetett összetevő, eredet helye, elsődleges összetevő, stb. + tápértékjelöléssel kapcsolatos fogalmak)
- **Általános elvek, azaz információ az**
  - Azonosítás, összetétel, tulajdonság
  - Fogasztó egészség védelme, az élelmiszer biztonságos használata (fogasztóra nézve káros összetevők, egészségre gyakorolt hatás, eltarthatóság, tárolás)
  - Táplálkozási jellemzők

Mitől más az eddigitől?

- Általános követelmények
  - Tisztességes tájékoztatási gyakorlat (eddigiek + imitátum)
  - Felelősség (akinek a neve alatt forgalmazzák)
- Kötelező elemek
  - Tápértékjelölés
  - Távértékesítés
  - Nem előre csomagolt élelmiszerek, vendéglátás közétkeztetés

Az eddigi részszabályok a mellékletbe kerültek (dátum jelölés!!
2010. júl.1. / 2011. dec. 31.)

+ gyakran alkalmazott szabályok (pl. édesítőszerrel kapcs. infók)
+ új részelemek (pl. fitoszterint tartalmazó élelmiszerek)

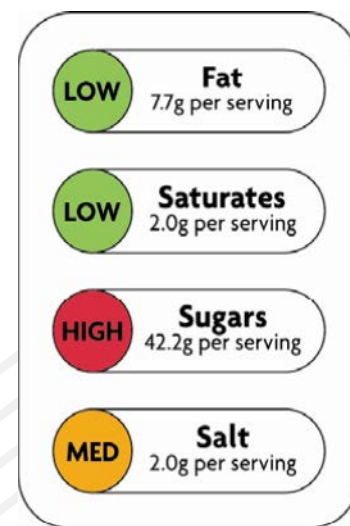
Mitől más az eddigitől?

- Tájékoztatás elérhetősége, elhelyezése, olvashatóság
- Eredetjelölés (made in...)
- Tápértékjelölés (kötelező betű-nagyság!)
- Önkéntes tájékoztatás (nem történhet a kötelező adatok terhére!)
  - tápértékjelölés alternatív formái)

1 palack (100g) tartalmaz:

Minden adag az alábbiakat tartalmazza:

FOGYASZTÓK ÉLELMISZEREKKEL KAPCSOLATOS TÁJÉKOZTATÁSÁRÓL SZÓLÓ EP. TANÁCSI RENDELET

Első olvasat

COM 2008.
febr. 1-én
tervezet

EP
2010. jún.16.

Tanács
Politikai
megállapodás
2010.dec.7.
Tanácsi
álláspon
2011.febr.21.

Második olvasat
3+1 hónap

EP
2011.
márc.7.

Tanács/
Elnökség

COM 2008.
febr. 1-én
tervezet

EP - Tanács → Néhány tisztázandó kérdés

2011.hu

Tápértékjelölés

Bizottság	Tagállamok	EP
Energia Zsír /telített zsír Szénhidrát/cukor Só	Energia Zsír /telített zsír Szénhidrát/cukor Só Fehérje	Energia Zsír /telített zsír Szénhidrát/cukor Só Fehérje Transz-zsírok Rost
Fő látómező	Egy látómező	front of pack (GDA)
Alcopop	Alcopop	alkoholos italok mentessége

EP - Tanács → Néhány tisztázandó kérdés

Olvashatóság

Bizottság	Tagállamok	EP
Minimális betűméret 3 mm	Minimális x magasság: 1,2 mm	Egyéb olvashatósági kritériumok betűméret nélkül
10 cm ² alatt: Kötelező elemek csökkentése	60 cm ² alatt x 0,9 mm	80 cm ² alatt: Kötelező elemek csökkentése
	25 cm ² alatt: Nem kell tápértékjelölés	
	10 cm ² alatt: Kötelező elemek csökkentése	

EP - Tanács → Néhány tisztázandó kérdés

Eredet

Bizottság	Tagállamok	EP
<p>Nem kötelező, csak ha hiánya félrevezeti a fogyasztót.</p> <p>Kötelező, ha az elsődleges összetevő származásának helye eltér a termék származási helyétől.</p>	<p>Kötelező jelölés friss húsvokra (marha, baromfi, juh, kecske, sertés) - ha az elsődleges összetevő származásának helye eltér a termék származási helyétől.</p> <p>Bizottsági jelentés →</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tej/ Tej, hús mint összetevő, • Nem feldolgozott v. egy összetevős élelmiszerek, • 50 % feletti összetevők	<p>Kötelező:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hús, baromfi, tej • Friss zöldség/gyümölcs • Egy összetevős termékek • Tej/ Tej, hús, hal mint összetevő • ?

Állítások

1924/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet az élelmiszerekkel kapcsolatos tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról

Élelmiszerek jelölésének téma-specifikus szabálya

**Rendelet alkalmazásával kapcsolatos
gyakorlati kérdések, különös tekintettel az
étrend-kiegészítőkre**

A rendelkezés vonatkozik

Minden kereskedelmi kommunikációban szereplő tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításra, vagyis

mindazon információra, amit a végső fogyasztó felé szolgáltatott élelmiszerek kapcsán

- a címkén,
- a megjelenítés,
- a reklámozás során önkéntesen szolgáltatnak,

beleértve az állításként értelmezhető védjegyet, kereskedelmi, vagy márkanevet, fantázianevet is.

Mire nem vonatkozik a rendelet ?

A nem kereskedelmi kommunikációra

Közegészségügyi hatóságok, intézmények táplálkozási útmutatói, tanácsai

Sajtóban, tudományos kiadványokban szereplő nem kereskedelmi célú kommunikáció, információ

Tradicionalisan használt általános megjelölésekre, amelyeket bizonyos élelmiszer/italfajták egészséggel összefüggő megjelölésére használnak (emésztéssegítő, köhögés elleni cukorka, torok kéményseprője, gyomorkeserű, stb.) **Egyetlen étrend-kiegészítő sem ilyen!!!**

Erkölcsei alapelvek az állítások használata során (3. cikk)

- Nem lehet valótlan, félrevezető, félreérthető
- Nem kelthet kétséget más élelmiszerek fogyaszthatósága iránt
- Nem serkenthet az adott élelmiszer túlzott fogyasztására
- Nem jelentheti ki, vagy sugallhatja, hogy a kiegyensúlyozott, változatos étrend nem biztosít kellő mennyiségű tápanyagot
- Nem kelthet félelmet a fogyasztóban

Szakmai/tudományos feltételek az állítások használata során (5.és 6. cikk)

A tápanyag, vagy egyéb biológiailag fontos anyag

jelenléte, hiánya, csökkent, vagy növelt mennyisége bizonyítottan előnyös táplálkozási, vagy élettani hatással rendelkezék

jelentős mennyiségben van jelen, illetve nincs jelen, csökkent, vagy növelt mennyiségben van jelen a termékben, illetve annak fogyasztott mennyiségében a szervezet számára hasznosítható formában van jelen
Az állításnak a fogyasztásra kész élelmiszerre kell vonatkoznia

A fogyasztó által érthetőnek kell lennie

A használatukra vonatkozó felelősség, valamint a használat jogosságának igazolása, illetve a tudományos háttér felmutatása az élelmiszer vállalkozó feladata

Flexibilis, de minél pontosabban, szabatosabban, az összefüggést tükrözően, de **a fogyasztó számára érthetően** (pl. Mg - pszichés állapot fenntartása (depresszió, ingerlékenység) ≠ stressz-management)

Kerülendők a nélkülözhetetlen, elengedhetetlen, esszenciális, hatásos, szükséges, káros, sérül, stb. kifejezések, helyettük a részt vesz, szerepet játszik, X normál működésében

Antioxidáns, prebiotikus, probiotikus már önmagában egészségre vonatkozó állítás (meg kell nevezni konkrétan az anyagokat és a specifikus állítást is alkalmazni kell)

Általános, nem specifikus állítást (pl. X elősegíti a fizikai és szellemi erőnlétet, vitalitás, élénkít, támogatja az emésztőrendszer egészségét, stb.) mindig a konkrét élettani hatást tükröző állításnak kell kísérnie

Vitalitás - a B2 vitamin részt vesz a sejtszintű energiatermelő folyamatokban és szerepet játszhat a kimerültség fáradtság csökkentésében.

A fogyasztásra kész élelmiszerre kell vonatkoznia

Terméknév (márkanév) használata az egészségre vonatkozó állítás szövegében ⇒ termék- specifikus állítás (13. cikk (5))

Megfogalmazás/termék-specifikus

Egészségre vonatkozó állítások

Funkcionális állítások

Tápanyag, egyéb anyag
növekedésben, fejlődésben,
a szervezet működésében
a pszichés állapot megtartásában
testtömeg-kontrollban játszott
szerepét írja le

Betegség kockázatát csökkentő állítások

Leírja, hogy az ételmiszer, ételmiszer-
csoport, vagy annak alkotóeleme
jelentősen csökkenti valamely
betegség kockázati tényezőjét
(14. cikk (1) a) pont)

Általánosan
elfogadott
tudományos
ismereteken
alapuló
(13. cikk (2) bek.)

Egyéni inno-
váción és/vagy
védett adatokon
alapuló (13. cikk
(5) bek.)

A gyermek fejlődésével és
egészségével kapcsolatos állítás
(14. cikk(1) b) pont)

Csak a gyerek fejlődésére,
egészségére hivatkozik; a tud.
adatok csak gyerekre érvényesek.
Kizárólag gyerekek készülő
termékek (anyatej kieg. tápsz., bébiétel)

Lista
Beadás
2008. jan.
31.

Engedélyezés

Consolidated list of Article 13 health claim

Consolidated list of Article 13 health claims

For Conditions of use, Nature of evidence and Scientific references see similar health relationships submitted by Member States

Stauts: April 2010

Criteria for the initial screening of Article 13 (3) health claims

Disclaimer for the Article 13 list of health claims

Food	Health relationship	Example of wording	Stakeholder Coding	EFSA Comments	EFSA Dec
Vitamin A	Structure and function of the skin and mucous membranes (such as in the lung, intestines, nose, eyes and female reproductive tract)	-vitamin A helps keep the skin and mucous membranes healthy.	4	0	publishe
<p>15</p> <p>Similar health relationships submitted by Member States</p> <p>Quantity 32</p>					
Clarification Food	Clarification Health relationship	Clarification wording	Comments from Member States		
Changes to Food ☐	Changes to HR ☐	Changes to Wording ☐			

Print

Close

<http://www.efsa.europa.eu/en/ndaclaims/ndaclaims13.htm>
 (Database with the list of health claims)

Általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapuló egészségre vonatkozó állítások magyar listája (1924/2006/EK rendelet 13. cikk (2) bekezdés)

a) tápanyag, vagy egyéb anyag, növekedésben, fejlődésben és a szervezet működésében játszott szerepére vonatkozó állítások

Elemszer kategória Elemszer/élelmiszer-összetevő	Kapcsolat az egészséggel	Állítás alkalmazásának feltételei	A bizonyosság forrása és terméke	Referenciák	Minta az állítás megfogalmazására	Megjegyzés
Fehérjék						
1. kollagén	ízületek	Legalább 20 mikrogramm/nap (II-típusú kollagén)	Attérintő szakirodalom, Klinikai vizsgálatok, ¶ ¶ valószínű/lehetőségek	- Bello AE, Oesser S: Collagen hydrolysate for the treatment of osteoarthritis and other joint disorders: a review of the literature. Curr Med Res Opin. 2006 Nov;22(11):2221-32. ¶ - Olson GB, Savage S, Olson J: The effects of collagen hydrolysate on symptoms of chronic fibromyalgia and temporomandibular joint	A kollagén hozzájárulhat az ízületek egészséges működésének fenntartásához.	
				pain. Cranio. 2000 Apr;18(2):135-41. ¶ - Barnett ML, Kremer JM, St Clair EW, Cleary DO, Ernst		

1924/2006/EK rendelet 13.cikk (5) és 14 -18

**353/2008/EK Végrehajtási rendelet a kérelmek beadásával kapcsolatban -
1169/2009/EK**

Nutrition and health claims

Guidance on the implementation of 1924/2006/EK

<http://www.efsa.europa.eu/en/nda/ndaclaims.htm>

Egyedi kérelmek beadása (volt-e már értékelve, új élelmiszer?)

***Pre-submission guidance for applicants intending to submit applications for
authorisation of health claims made on foods***

***Final scientific and technical guidance for applicants for preparation and presentation
of the application for authorisation of a health claim”***

Working format of the application ready-to-use by applicants

<http://www.efsa.europa.eu/en/scdocs/scdoc/350.htm>

33/2010. (V.13.) EüM-FVM rendelet 9. § (egyedi engedély kérelmek beadása)

U
N
E
P
T
S
V
E
S
N
E
P